

Staatsschuld, financieringstekort en rentelasten

Voorbeeld:

Totale ontvangsten overheid	200,5 mld
Totale uitgaven overheid	256,8 mld
Aflossing staatsschuld	37,4 mld
Rentelasten staatsschuld	30,4 mld

Met hoeveel neemt in dit jaar de staatsschuld toe?

Wat er eigenlijk wordt gevraagd in deze som is het financieringstekort. Immers het financieringstekort is het bedrag waarmee de staatsschuld toeneemt.

Verder weten we dat het financieringstekort gelijk is aan het begrotingstekort min de aflossing op de staatsschuld.

$$\text{Begrotingstekort} = 256,8 - 200,5 = 56,3 \text{ mld}$$

$$\text{Financieringstekort} = 56,3 - 37,4 = 18,9 \text{ mld}$$

De staatsschuld neemt dus toe met 18,9 mld.

Maar moeten daar dan niet de rentelasten bij opgeteld worden?

Nee dat moet niet want de rentelasten zitten al opgenomen in de uitgaven van de overheid.

Vaak zie je dat als de rente daalt er daardoor opnieuw een rentedaling zal plaatsvinden. Dit heeft te maken met de financiële positie van de overheid.

Als de rente daalt zullen de rentelasten van de overheid afnemen. Dit betekent dat de uitgaven van de overheid dalen en dus daalt het begrotingstekort. Dit betekent dat de overheid minder geld hoeft te lenen. Een minder grote vraag op de kapitaalmarkt betekent dat de rente zal dalen.

Een daling van de rente op de kapitaalmarkt kan leiden tot stijgende aandelenkoersen. Hoe kunnen we dat verklaren?

- Als de rente op de kapitaalmarkt daalt kun je goedkoper lenen. Met dat geleende geld kun je aandelen kopen. Als de vraag naar aandelen stijgt zal de aandelenkoers stijgen.
- Als de rente op de kapitaalmarkt daalt zullen bedrijven meer gaan investeren. Immers bedrijven kunnen goedkoper lenen en dat maakt investeren goedkoper. Omdat bedrijven meer gaan investeren worden ze winstgevender en zullen de aandelenkoersen van die bedrijven stijgen. Immers aandelen van winstgevende bedrijven zijn geliefd. Immers deze aandelen keren een hoog dividend uit.
- Als de rente daalt op de kapitaalmarkt wordt het minder interessant je geld te beleggen in obligaties. In plaats van obligaties (die rente uitkeren) gaan mensen nu beleggen in aandelen (die dividend uitkeren; dividend is een deel van de winst). Omdat er meer vraag komt naar aandelen stijgt de aandelenkoers.

Krapte op de arbeidsmarkt kan een stijging van de rente op de kapitaalmarkt veroorzaken. Hoe kan dat?

- Door krapte op de arbeidsmarkt stijgen de lonen. Dit heeft inflatie tot gevolg. In de rente zit altijd een opslag voor inflatie. Immers iemand die geld uitleent wil minstens de inflatie vergoed krijgen. Anders zou de reële rente negatief zijn. De rente op de kapitaalmarkt zal dus stijgen.

- b. Door krapte op de arbeidsmarkt stijgen de lonen en neemt de winst af. Om investeringen te financieren zal er nu dus meer moeten worden geleend. Immers uit de winst kan de investering moeilijk worden gefinancierd. Meer lenen betekent een hogere rente.
- c. Krapte op de arbeidsmarkt duidt op overbesteding. De centrale bank verhoogt de rente om deze overbesteding af te remmen.